

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Slovenec“ in legalizacija.

Našega prevzvišenega knezoškofa politični pisani ne pisarijo več s peresom, nego s kolom in krampom. Pri vsaki najmanjši priliki se strgajo z verige, ter zgrizejo, kar jim le pod zobe pride. Človek bi menil, da bodo sedanje dni padali po ubogemu Andreju Kalanu, kojemu so pred sodiščem dokazali, da je kramaril z volilnimi glasovi po Ljubljanskem barji protipostavno in zvijačno, tako da mu ne gre družega, kakor nekaj dni zapora, kate-rega so mu tudi prisodili. Pa motil bi se! Bruna v svojem očesu se čutijo, zategadelj pa segajo po pezdriji v tujem očesu! Teško si je misliti, kako bi se o predlogu poslanca Pfeiferja, da naj se odpravi legalizacija za malostne listine, zapisal političen članek, ker to je zadeva, ki se lahko pretresa mirno in stvarno. Kaj tacega nema s politiko ničesar opraviti, kar se kaže najbolje v tem, da je nekaj členov „Katoliškega političnega društva“ v deželnem zboru naravnost proti predlogu Pfeiferjevemu glasovalo, drugi pa so se vzdržali glasovanja, ker so bili prepričani, da bi nasvet, da se vsprejme kot zakon, le slabo uplival posebno na razmere kmetkega življenja. Zastopala so se mnenja, da bi bil nasvetovani zakon prava nesreča za naš narod, zastopala so se tudi nasprotna mnenja. Govorilo se je „pro“ in „contra“ in vsakdo je svoje razloge na široko in dolgo raztezal. Vse, ki so se o tem posvetovali, naudajala je ljubezen do naroda, samo v sredstvih bili so različnega mišljenja. Pobalinstvo „Slovenčevih“ sotrudnikov kaže se pa sedaj v tem, da mladijo po deželnozbornem poročevalci upravnega odseka, ne da bi navajali razlogov, s katerimi je podprl svoje poročilo. Če bi bil ta poročevalec Povše, ki tudi ni glasoval za Pfeiferjev predlog, ali pa Stegnar, ki je proti predlogu glasoval, bilo bi vse v redu, in nihče bi se pri „Slovenčevi“ redakciji ne bil repenčil, kakor se je to sedaj zgodilo. Ker pa je bil dotični poročevalec dr. Tavčar, spustili so se za njim, ne da bi bili pomislili, da njihova polena lete tudi na tiste, ki niso bili v tem slučaju za Pfeiferjev predlog, ki se pa sicer v „Katoliškem političnem društvu“ vedno objemajo s težaki našega poštenega „Slovenca“. Zadeva ni bila politična; da pa jo je „Slovenec“ po robati svoji navadi prebrca na politično polje, pričuje dovolj, da nema resnice in pravice na svoji strani! In tako je tudi v istini! Najmanj se pa more dr. Tavčarju kaj očitati! Če bi po Pfeiferjevem nasvetu kdo kaj koristil imel, bili bi to k večjemu odvetniki. To bode „Slovenčevim“ gospodom povedal vsakdo, ki kolikaj pozna razmere javnega življenja. Da je torej dr. Tavčar prevzel poročilo v tej zadevi, potem je poročal proti svoji koristi, potem je bilo njegovo poročanje gotovo objektivnejše, nego je bilo glasovanje tiste deseterice, ki se je ogrela za Pfeiferja in v kateri se nahajajo poslanci, ki navadno niti ne vedo, za kaj se gre, in za kaj se zboruje. Vprašanje, stoječe v razpravi, je pa gotovo vredno, da se reši, ne s cepcem, temveč stvarno in brez strastij.

Preiskati se ima torej, bi bil zakon, vsprejet po Pfeiferjevem nasvetu, v resnici tako koristen za narod po deželi, kakor trdi „Slovenec“ v svoji izredni nevednosti. Obilo poslancev je te koristi zanikalo in nam se vidi, da so v tem veliko uslugo storili našemu narodu. Oglejmo si stvar natanko in vestno.

„Slovenec“ trdi, da bi bil na podlagi Pfeiferjevega zakona odslej lahko vsakdo svoja pisma doma

pisal, in da bi bila odslej uknjižba v javni knjigi kakih sedem krajcarjev (!) stala. V tej trditvi tiči dober kos nevednosti, pa to nas ne briga mnogo, dasi se je ta nevednost prej kot ne izcimila iz znane „katoliško-politične“ perfidnosti.

Razpravljajmo pred vsem, bi li bilo v resnici koristno, če bi naše ljudstvo listine, za javno knjigo namenjene, samo kovalo? Z vsa odločnostjo si predrznemo trditi, da bi služilo to preprostemu ljudstvu le v kvar in škodo. Koliko jih je, ki so v kmetih zmožni, zapisati najpriprostejšo zadolžnico? Bridko malo jih je po celem Kranjskem in več kot gotovo je, da bi bil hotel odslej vsak polovičar pisma kovati in da bi bila vsaka občina dobila svojega „zakotnega pisarja“. Ta pa je za ljudstvo dražji, kot sta notar in advokat skupaj, dasi sta že ta dva — vsak posebej — pošteno draga! To je dogma, na katero tudi „Slovenčevi“ nevedneži lahko prisegajo!

V prvi vrsti bati se je bilo Pfeiferjevega zakona zategadelj, ker bi se bili po njem in vsled njega mej nami v groznem številu zagnezdili tako imenovani zakotni pisarji. Ponižno računjeno, prouzroči vsak tak pisar na leto vsaj deset pravi; sedaj pa zračunite, koliko pravi bi na leto več bilo, posebno, če premislite, da bi po novem zakonu skoraj polovica vseh, za javno knjigo namenjenih listin, na milost in nemilost zakotnim pisarjem izročena bila! Komur je javna knjiga igrača in komur ni na tem, če se pravde mej priprostim ljudstvom tudi množé, kakor gobe po dežji, temu kaj tacega ne bo pomislekov ustvarjalo. Pravemu prijatelju naroda po deželi pa se nikdar ne bode prikupil zakon, ki bi bil zarodu zakotnih pisarjev isto, kar je dež razsušeni zemlji!

Trdilo se je, da bi se ubogemu kmetu, ki mora vender štibro in štolo plačevati, z nasvetovanim zakonom mnogo stroškov prihranilo. Nasprotno je resnica: stroški bi se še pomnožili! V čem tiči nevarnost zakotnih pisarjev! Na prvem mestu v tem, da so v svojih listinah sploh nejasni, kar rodi pravdo za pravdo, na drugem mestu pa v tem, da so v svojih listinah prepovršni, kar prouzročuje, da sodišča zakotno pisane uloge drugo za drugo odbijajo! To zadnje pa velja posebno za listine, ki naj pridejo v javno knjigo! Otroče je, če se pisari, da je vsakdo na kmetih v stanu listino, javni knjigi odmenjeno, sam sestaviti. Taka listina ima se ravnanje tesno po predpisih zemljejknjižnega zakona, in še jurist, ki je nekaj časa učil se po univerzah, bode precej časa taval v temi, predno se bode v praksi privadil vsem predpisom omenjenega zakona. In naš preprosti kmet bi tukaj takoj na pravo stezo zašel! Kaj tacega naš „Slovenec“ še vsem svojim čitateljem povedati ne sme, morda mu kaj tacega še vsi tisti njegovi čitatelji ne bodo verovali, ki nosijo škornje na kveder, možgane pa v petah!

Ostanimo pri stvari! Upliv Pfeiferjevega zakona kazal bi se bil pred vsem v tem, da bi se bilo v naši deželi po zakotnih pisarjih namazalo na stotine listin ali pisem, ki bi ne ugajale predpisom zemljejknjižnega zakona, in kateri bi se nikdar ne bile pripustile k javni knjigi. To pa bi za našega ubogega kmeta ne bila mala reč! Plačal bi najprej zakotnega pisarja, sodišče bi mu pa potem vse lepo zopet v hišo poslalo, češ da vse, kar je zapisanega in spisanega, ni za rabo in ne za javno knjigo! Kak pa bo konec? Naš kmetič pobral bo svoje pokvarjene listine in peljal se bode v mesto ter si poiskal ondu advokata ali notarja, da mu popravi kar mu je bil spridil zakotni pisar. Imel bode na

to plačati še odvetnika ali notarja, poprej pa je bil poplačal zakotnega pisarja! To so tisti pribrajnjeni stroški, o katerih sanjarijo pri „Slovenci“.

V preudarek vzeti pa se ima še nekaj družega. Kapelani „Slovenčevi“ so sicer mnenja, da se s sedmimi krajcarji odpraviti dá vsak kolek, ki prihaja pri tem v poštev! Ali nasprotno je tudi tukaj resnica! Predpisani so za zemljejknjižne listine in prošnje različni koleki, in časih tudi uknjižbene pristojbine, kojih mnogokrat niti odvetniški ali notarski koncipijenti — začetniki praviloma določiti ne umejo. Naš kmet pa naj bi tudi tukaj nezmotljivo postopal! Če je kaj gotovo, gotovo je to, da bi se vsled nasvetovanega zakona nekolekovane ali pa pomankljivo kolekovane listine in uloge množile bile, kakor nikdar prej, in da bi se bile v tem oziru dan na dan napovedovale globe po davčnih uradih, tako, da bi naš ubogi kmet samo na davčnih globah vsaj toliko plačevati imel, kakor je do sedaj za legalizacijo plačeval! In tako priliko porabi ta časninarska svojat, ter nam očita, da hočemo zatirati slovenskega kmeta kot „liberalci“! Pač najboljši dokaz, kako slabotno se čuti, pod Mahničevim in knezoškofovskim varstvom v deželi se nahajajoča stranka če poseže po takem orožji, katero pri političnih bojih ni za rabo, in s katerim se rani le samo sebe.

Naglašja se tudi, da bi si bil naš kmet po novem zakonu dokaj časa prihranil! Zopet neresnica! Še več časa bi bil potrosil! Pred vsem je najjvno, misliti si, da bi se v prihodnje bile listine doma kovalé. Kdor kupi kako zemljišče, in bodi to še tako malo vredno, in kdor posodi na kako zemljejknjižno ulogo, in naj je posojena svota še tako neznamenita, vselej bo hotel poprej pregledati javno knjigo. To mora storiti, če je za se dober gospodar. Ako pa „Slovenčevi“ sotrudniki trdijo, da bi najbolje bilo, če bi se naš kmetič pri kupovanji ali posojevanju čisto nič ne brigal za javno knjigo, in da naj bi tija v dan kupoval in posojeval, potem hočejo tega ubozega kmetiča v propad drviti, kjer mu res ne bode več rešitve. Da se je sklenil po nasvetu vrlega Pfeiferja zakon, bile bi se listine ravno tako v mestih, kjer je javna knjiga, pisale in napravljale, samo da ima sedaj naš kmet jedino pot, potem bi bil pa imel tri. Prvo z zakotnim pisarjem k javni knjigi, drugo k odvetniku in notarju, da bi se popravilo, kar se je s prvim potom spakedrilo, tretja pa k davčnemu uradu, da bi se davčne globe poplačale! Da se je vsprejel Pfeiferjev nasvet, bi bili naši kmeti v desetih letih z obema rokama prosili, da se naj jim zopet odvzame ta „dobrota“. Mi se s „Slovencem“ nočemo dalje pričkat, pri konci se sklicujemo jedino le na spomenico notarske komore, ki celo zadevo takole pojasnuje:

Visoki deželni zbor!

V seji gospodske zbornice dne 23. marca l. 1870. rekel je bivši minister baron Hye pri razpravi o prisilnem legalizovanju: „jeden ugovor, jeden očitok zoper prisilno legalizovanje se ne more pobiti, in ta je, da bode trpela jedna vrsta državljanov bistveno škodo, namreč zakotni pisarji“.

Visoki zbor posvetoval se bode o zakonu, po katerem naj bi odpalo v zmislu zakona z dne 5. junija l. 1890. št. 109 drž. zak. legalizovanje podpisov pri malostnih, vrednosti 100 gld. ne presegajočih zemljiško-knjižnih stvareh. Ni nam dovoljeno in segli bi predaleč, če bi hoteli opozarjati zakonodavno skupščino, kakeršna je visoki deželni zbor, na vse razloge, kateri so bili ob postanku zemljejknjižnega zakona z dne 6. februarja 1869. l. in notarskega redu z dne 25. julija 1871. ne le za državne zastope, temveč tudi za vlado tako pomen-

ljivi in važni, da se je vsprejelo načelo legalizovanja vseh zemljiško-knjižnih listin brez nobene izjeme.

Najmenitnejši pravoslovni učenjaki Liechtenfels, Pratobevera, Hye, Herbst, Unger i. dr. zastavili so vse svoje znanje in prepričanje za prisilno legalizovanje.

Razpravljali so že tedaj na široko o olajšavi ali vsaj nekolikošni omejitvi legalizovanja listin, podpisanih izven mej določenega okoliša višjega sodišča ali dežele i. t. d. toda ovrženi so bili srečno vsi ugovori zoper prisilno legalizovanje z ozirom na mnoge neugodnosti, ki nastajajo iz raznovrstnih menjajočih se zakonov za realni promet in katere manjši posestniki najbolj občutijo. Kazali so na kulturno najbolj razvite dežele, v katerih so spoznali praktično in znanstveno utemeljeno potrebo legalizovanja, koje so v pojedinah deželah poostriili še na ta način, da so uveli vrhu prisilnega legalizovanja tudi prisilno sestavljanje listin, da notar ne poverjuje samo podpisov, temveč, da mora listina sama biti od notarja sestavljena — ali pa, da se, kakor na primer na Bavarskem in Virtemberškem, predno se uknjižba izvrši, zasliši oseba, proti kateri naj velja kak upis.

Dasi je nas zemljiško-knjižni zakon, katerega je z ozirom na njegovo osnovo zmatrati za dopolnilo državlanskega zakonika, zelo oddaljen od onega idealnega zakonodavstva, pripomogel je vendar s svojim prisilnim legalizovanjem bistveno, da se je utrdilo pravno občejevanje, udomačil se je pri ljudstvu, in to se je asimilovalo z določili zemljiško-knjižnega reda. Ljudstvo vidi v uzvišenosti zemljiško-knjižnih spisov neko gotovo garancijo zoper ometavanja, in ima pomirljivo zavest popolnoma verodostojne listine, ki je more varovati samovoljnih pravih. Zakaj naj bi se torej izpodkopavalo zaupanje v pravno napravo brez pravega povoda? Ali so se razmere po deželi, v ljudstvu tako spremenile, ali so se od postanka zemljiško-knjižnega zakona, oziroma upeljave prisilnega legalizovanja človeške uredbe toliko zboljšale, da zakonodavstvo more opustiti svoj čas za potrebno spoznane previdnosti? Je li od tedaj menj oseb, ki nevednost ljudstva zlorabijo? Ali so nevarnosti ponarejevanja listin manjše? Je li mali posestnik zdaj dosti imovit, da more prepustiti svoje reči, kolikor jih je vrednih do 100 gld., vednosti dveh verodostojnih prič?

V Dalmaciji je prisilno legalizovanje v veljavi že od l. 1830. Ali je bilo morebiti z upeljavo novega zemljiško-knjižnega zakona kot napredne naredbе odpravljeno? Koliko treba previdnostnih naredb, katere se hoté upeljati za uveljavljanje kakoga opravila, ni samo vprašanje vede, temveč tudi vprašanje praktične potrebe, in če kje drugod, dokazala je skušnja na Kranjskem blagodejnost obstoječih previdnosti, katere podaja legalizovanje.

Z načelom podpisovanja dveh prič, katero bi se imelo vsprejeti v novi zakon sega se v prejšnje razmere, kakeršne so bile o postanku državlanskega zakonika.

Državlanski zakonik se je naslanjal na to, da se morajo sklepati pogodbe, tikajoče se kmetkega ljudstva, navadno pred zemljiško-knjižno gosposko, in vsled tega so si bile stranke v svesti, da so bile listine ne samo v istini od njih, temveč tudi po njihovi volji napravljene.

Kar se tiče ostalega prebivalstva, zahteval je državljanski zakonik, da listina mora biti podpisana od izdajatelja (Aussteller) in od dveh verodostojnih mož kot prič, češ, da sodišče moža pozna in za verodostojna spozna, kar je v dobi patrimonijalnega sodstva bilo tudi možno. Zdaj pa ni tako. Kdo naj preudari verodostojnost prič, kdo jih pozna, kdo jamči, da so to možje, ki so poznali izdajatelja?

Kmet bode moral priti v mesto k zemljiški knjigi že zaradi poizvedbe podatkov za listino, in glej, v bližini zemljiške knjige predstavili se boste verodostojni prič v podobi zakonitnega pisarja in njegovega sodruha. Kje je torej v verodostojnosti prič garancija ne samo za pristnost podpisov, temveč tudi za pravilnost pogodbe? To je samo na sebi prevara, kateri bi se ne smel razpostavljati zakonodavec.

Samo oddaljenost sodnega kraja ne more torej kmeta odvračati od legalizovanja. Če opazujemo kmetkega prebivalstva življenje, dejanje in nehanje, vidimo, da se redkokdaj pripeti, da bi le zaradi legalizovanja moral kmet potovati v mesto ali k okrajnemu sodišču. On prinaša svoje pridelke v mesto, hodi na trge in preskrbuje za sé in za svojo rodino potrebne reči.

Troški tudi ne morejo hoditi v poštev, zakaj pristojbina 30 in oziroma s kolkom vred 40 kr. je tako majhna, da je komaj verjetno, da ne bosta dva verodostojna moža ravno toliko, če ne več, zahtevala za svoja podpisa in napovedbo nacionala. Ne glede na to, je pa kranjski notarski kolegij, kakor tudi kolegij večine drugih kronovin, že pred leti sklenil, taka legalizovanja opravljati brezplačno.

Ne gre torej za to, da bi se notarijatski napravi na ljubo odreklo onemu zakonu, temveč za to, da se iz bistva zemljiško-knjižne naprave mora izpeljati rešitev vprašanja, če zadošča od prič podpisana listina. Legalizovanje skazalo se je do zdaj koristno in blagodejno za zemljiško knjižno napravo. Ali naj se zdaj, ko je njega odprava ali omejitev postala nekim osebam ali strankam geslo, res razveljavi malemu posestniku in kmetkemu prebivalstvu na kvar?

Uvedbo notarstva pozdravljali so njega dni po vseh krajih. Naravna uredba važnih vprašanj pravosodja zahteva obstoj take naprave.

Vse, kar pravico čuva, tako rekoč zagotavlja profilaktični del v pravem življenju, mora pripadati javnim organom, katerim je možno, izključljivo baviti se s tem.

Važno je ne le za pravno varnost, temveč tudi za državo v finančnem oziru, da se kar največ možno zahteva legalizovanje podpisov in sestavljanje notarskih pisem, ker se potem ne zamolče tako lahko pristojbinam podvržena pravna opravila ali njihova prava vrednost.

Zakotni pisarji, ki so v dobi še ne upeljane prisilnega legalizovanja, kar še danes lahko opazujemo, napravili največ nerabnih zemljiško-knjižnih pisem in vsled tega prouzročili v zemljiški knjigi premnogo skoro nepopravnih pomot, katerih poprava stane veliko potov in denarja, umaknili so se, odkar je v veljavi zemljiško-knjižni zakon, bolj v okrožje političnega, zlasti obrtnijskega zakonodavstva, na polje malenkostnega in opominjalnega postopanja, dobro vedoč, da vestni notar ali sodnik pri sestavljanju pisem vpraša stranko, če tudi ve, kaj podpiše in če tudi spis ugaja njeni želji. Delovanje zakonitnih pisarjev in njim običajna nezanesljivost nista ostali tajni. Če ni imela upeljave prisilnega legalizovanja druge posledice, kakor te, da se je preprečilo ravnanje zakonitnih pisarjev ter da se napravljajo zemljiško knjižne listine pred notarji in odvetniki in da se vsaj sodišče lahko prepriča, da ni sodeloval zakonitni pisar, dosegel se je že v tem silno blagodejen uspeh.

Kdor pozna življenje ljudstva na deželi in ve, kako rado se obrača v zdravstvenih stvareh do ma-

začev in zdravljuhov, namesto do pametnih znanstveno izobraženih zdravnikov, in da navadno in mnogo rajše zaupa urejevanje svojih pravnih opravil zakonitnemu pisarju, kakor odvetniku ali notarju; kdo je spoznal delovanje višjih uradov ali celo osrednjih oblastev in ve, koliko sto in koliko tisoč samovoljnih prošelj, koliko neutemeljenih, nezmisljenih in nerazumnih pritožb se vlaga pri oblastvih ne gledé na to, ali so za to pristojna ali ne, kako se nadlegujejo, in koliko nepotrebnih stroškov se prouzročuje strankam, ali kdo poleg tega ve, da zakoniti pisarji od strank redno veliko več zahtevajo kakor notarji ali odvetniki: ta mora že iz teh razlogov priznati potrebo, da se prepreči vsaj gledé realnega kredita tikajočih se listin škodljivo delovanje zakonitne drubali in da se zatre tako rekoč podeželna nadloga.

Važno je torej za izdajatelje listin in isto tako za osebe, ki sklepajo, zaupajoč vero dostojnosti javne knjige, pravna opravila o vsebini teh listin ter na njih podstavi dovršenih uknjižbah, da imajo vsaj v tem oziru zagotovilo, da so listine v resnici izdali in podpisali tisti, ki se v njih nahajajo kot izdajatelji.

Je li vrednost pravne varnosti, pospešitev in udomačitev notarstva, katerega bitje ali ne bitje je bolj ali manj združeno z legalizovanjem, je li varstvo malih posestnikov, so li sploh vsi momenti že ukoreninjene pravne naprave za gospode zastopnike narodove tako nevažni, da sklenejo brez pravega vsakterega povoda, brez vsake javne ali dejanske potrebe zakon, katerega neozdravni nasledki se bodo le prehitro pokazali v našem pravosodju?

Koliko opravil se zemljiško-knjižno obravnava, kaže naj nastopni statističski izkaz:

K r o n o v i n a	Število leta 1888. prodanih posestev v znesku			Število leta 1888. na novo uknjiženih postavkov		
	do 100 gld.	čez 100 gld.	Razmerje	do 100 gld.	čez 100 gld.	Razmerje
Gorenjeavstrijska	398	4636	1:15	1671	8462	1:5
Šlezjska	319	3319	1:11	2261	5893	1:3
Štajerska	1910	9183	1:9:9:1	5234	13634	1:2:5
Koroška	296	1776	1:8	1307	4298	1:3:3
Solnograška	195	1203	1:6	241	1927	1:8
Češka	7601	38043	1:5:5	36407	79017	1:2:2
Nižeavstrijska	3357	15016	1:5	6313	23616	1:4
Predarlška	611	2138	1:3:3	729	2396	1:3:3
Moravska	6119	20351	1:3:3	19903	39561	1:2:1
Tirolska	3238	6662	1:2	4683	11211	1:2:7
Kranjska	3147	3670	1:1:5	4999	5994	1:1:2
Istrska (Primorje)	2408	2759	1:2:1:3	5374	5663	1:1:0:6
Bukovinska	5114	2790	2:5:1:3	1273	1598	1:1:2

Galicijska in Dalmacija nista navedeni v statističski ročni knjigi.

Iz te sestave (posnete iz statističske ročne knjige) sledi, da spada Kranjska med najrevnejše dežele in da so do 100 gld. vredni imovinski predmeti čestokrat jedino imetje naših mnogoštevilnih malih posestnikov. Leta 1888. prodanih je bilo 3147 posestev v vrednosti do 100 gld. in 3670 posestev v vrednosti nad 100 gld. Število v tem letu zemljiško-knjižno zavarovanih terjatev do 100 gld. znašalo je 4999, onih nad 100 gld. pa 5994.

Po izkazih kranjske notarske zbornice znaša desetletna povprečna številka notarskih legalizovanih pravnih opravil, tikajočih se vrednostnih predmetov pod 100 gld., 40%, če se prištejejo sodiška legalizovanja, ki izvestno znašajo 10%, pokaže se tudi tukaj pozitiven odstotek 50 — torej je polovica legalizovanih imovinskih predmetih pod 100 gld. Iz teh statističskih podatkov je razvidno, da skoro polovico vsega prometa obsega pravna opravila pod ali do 100 gld.

Z ozirom na to ogromno število takih pravnih opravil se pač ne more govoriti o malostnih zemljiško-knjižnih stvareh, ker jih ni malo, temveč, kakor dokazano, prav veliko, ker tako rekoč nadvladajo ves pravni promet revnejšega kmetkega prebivalstva. Z vso pravico vpraša torej človek, ali je v Avstriji že tako, da se je v pravnih zakonih opustila ravnopravnost, da se pravo bogatinov varuje revežev pa nevarnosti izpostavlja?

Zakonodavec pri teh olajšavah pač ni nameraval pravice ubogih pokopavati. Za take nevarne poskuse pa je najmanj pripravna naša dežela 60% kmetkega prebivalstva ne zna niti pisati, še manj pa listine sestaviti. Vsled tega mu je — ker zasnovani zakon zaradi domnevnih velikih stroškov tako rekoč stvari pred pravnim prijateljem — obrniti se do zakonitnega pisarja. Kje bode ta razen svoje poštene osebe dobil še drugo enakorodno in verodostojno pričo, ki zna ne samo pisati, ampak svojemu podpisu tudi lahko pristavi curriculum vitae?

Sicer pa zakon, čemur se je zelo čuditi, ne zahteva, da bi tisti ki listino sestavi, tudi podpisal jo svojo roko. Sestavitelj listine torej teh verodostojnih prič ne bode okoli iskal, temveč vse sam opravil. Saj ga nihče ne kontroluje! Z znižanjem kupnine pribranil bode kmetu odstotninske pristojbine, morebiti o ravno tistem pravem pravilu sestavil več listin po 100 gld., da le stranki ne bo treba hoditi k pravnemu prijatelju in da bode on mogel tem brezskrbneje tihotapiti. Kaj poreče k takemu ravnanju državni zaklad? Povsod v Avstriji je legalizovana listina usposobljena za zemljiško uknjižbo. V bodoče pa bode treba računati z delnim

zakonodavstvom deželnih zborov, morebiti tudi po okoliših sodnih dvorov.

To ni ozir na razmere notarstva in njegovih izvrševateljev, temveč dalje segajoč pomislek na bodočo uredbo pravosodja in preosnovo sodnega reda. Blizu smo že namreč tistega časa, kadar se uvede popolnoma novo sodno postopanje, ki se naslanja na prevažno načelo neposrednosti. To načelo pa se ne da izvesti, ako ne ostane pravilni dokaz listinski dokaz in ako se terjatve praviloma ne opirajo na notarski poverjena pisma.

Napredujoče pravoznanstvo zahteva, da se polagoma privadimo sestavljanju verodostojnih pisem in da, kolikor možno, zatremo v pravih ugovore proti pristnosti podpisov.

Opirajoč se na tu navedeno in uverjen, da bode visoki deželni zbor, ne glede na časne pojave, v svesti si svojega visokega poklica, pospeševati blaginjo narodovo, hraneč mu preizkušene njegove pravne naprave, izreka podpisani notarski kolegij, sklicujoč se na svoj soglasni sklep, da bodo vsi notarji kakor doslej tako tudi poslej brezplačno legalizovali listine, tikajoče se pravnih vrednosti 100 gld. ne presegaajočih opravil, udano prošnjo:

Visoki deželni zbor blagovoli naj z vso pozornostjo uvaževati peticijo proti omejitvi prisilnega legalizovanja.

V Ljubljani 12. novembra 1890.

Za kranjski notarski kolegij:

Dr. Jarnej Zuppanz,

predsednik c. kr. notarske zbornice.

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja, dne 22. novembra leta 1890.)

(Dolge.)

Posl. Višnikar poroča v imenu finančnega odseka gledé naprave nove okrajne ceste Ribnica-Bloke, potem gledé preložitve okrajne ceste mej Sodražico in Hribom, in gledé opustitve obstoječe okrajne ceste mej Zigmaričami in Retjami, z načrtom dotičnega zakona. Fin. odsek in stavlja naslednje nasvete:

1. Pritrjuje se načrtu zakona o napravi dveh novih cest ter opustitvi obstoječe.
2. Dež. odboru se naroča, da pridobi načrtu zakona Najvišje potrjenje.
3. Cestnemu odboru Ribniškemu se dovoli za

zgradbo navedenih cest podpora 90.000 gld. in neobrestno posojilo v znesku 6000 gld. iz deželne zaklada, katero posojilo je vrniti v šestih letnih obrokih počenši od 1892. l.

Posl. Kavčič oglasi se proti predlogom, češ, da se ne bi reklo, da nihče ni opozarjal pomot, katere se po njegovem mnenju nabijajo. Čabranski gozd, o katerem se je govorilo, je bližje Reke nego Ljubljane. On ne more glasovati za predlog, ker je sestavljen na nepravilni podlagi.

Posl. Pakiž se čudi, da je predgovornik nastopil nekako kot zagovornik južne železnice, omenja, da so ogromni gozdi v okrajih nove ceste. Prošnja je delana na podlagi resnice in potrebe. Graščine Auerspergova, Rudeževa občine Draga, Loški potok, Gora, Sodražica imajo mnogo gozdov, iz katerih se bode vozil le s po novi cesti. Zatorej on prav toplo priporoča predloge fin. odseka.

Posl. dr. Vošnjak pravi, da se mu zdi neobzirno, če se ves promet vzame jednemu okraju.

Po daljnem razlaganju stavlja naslednjo resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča, da skuša k stroškom za zgradbo cest mej Ribnico in Vinicami, Sodražico in Hribom pritegniti lastnike velikih gozdov, iz katerih se bode les izvažal po tej cesti.

Posl. Pakiž in Kavčič poprimeta še za besedo za nekatero fakične popravke, potem se vsprejme po dr. Tavčarja predlogu konec razprave.

Poročevalec Višnikar pravi, da razume razloge, iz katerih sta zastopnika dotičnega okraja proti tej cesti, ravno ker je ta cesta važna, branita se je. Na Rakek vozi se na leto 800 000 m. cent. lesa ali 66.000 voz, če se za novo cesto računui 40.000 voz, ni to preobtmistično. Gledé dr. Vošnjaka resolucije nema ničesar proti njej.

Pri glasovanji se vsprejme naslednji načrt:

Zakon z dné veljaven
za vojvodino Kranjsko, o napravi dveh novih okrajnih cest mej Ribnico in Vinicami, potem mej Sodražico in Hribom, ter o opustitvi obstoječe, iz Retij čez Mali Log in Goro držeče, pri Žigmaricah z Ribniško-Bloško deželno cesto se stikajoče okrajne ceste.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem na podstavi §. 22. deželnega zakona z dné 28. julija l. 1889., dež. zak. št. 17, o napravljanji in vzdrževanji javnih neerarskih cest in potij, tako:

§ 1. V cestnem skladovnem okraji Ribniškim napraviti je sledeči novi cestni progí kot okrajni cesti, in sicer:

a) Progo, držečo iz Ribnice čez Jurjevico do Vinic, kjer se stika z Ribniško-Bloško deželno cesto;

b) progo, ki se od Ribniško-Bloške deželne ceste pri Sodražici odcepi in drži mimo Gore na Hrib, kjer se stika z okrajno, v zakonu o urstitvi cest z dné 2. aprila 1866. l., dež. zak. št. 6, pod št. 65. b) aa) navedeno, od Čabranke čez Travo, Loški Potok in Studenec držečo cesto.

§ 2. V zakonu o uvstitvi cest z dné 2. aprila 1866. l., dež. zak. št. 6., pod št. 65. b) aa) omenjena okrajna cesta, ki drži iz Retij čez Mali Log in Goro do Ribniško-Bloške deželne ceste, s katero se stika pri Žigmaricah, opusti se kot okrajna cesta, kadar se v prejšnjem paragrafu pod b) navedena proga izdela ter izroči javnemu prometu.

§ 3. Mojemu ministru za notranje reči se naroča izvršiti ta zakon.

Istotako se vsprejmejo gori navedeni nasveti finančnega odseka.

Posl. Detela govori proti resoluciji dr. Vošnjaka, katera je v protislovji z cestnim zakonom. Po nekaterih opazkah poročevalca Višnikarja se vsprejme tudi resolucija dr. Vošnjaka.

Posl. dr. Bleiweis poroča o prošnji gospoda Antona Koblarja, kurata v deželni prisilni delavnici za definitivno imenovanje.

Finančni odsek stavlja naslednji predlog:

1. Rešitev prošnje g. Koblarja se odloži za toliko časa, da se dovrše dogovori z vlado, ali prevzame c. kr. vlada v slučaju njegovega umirovljenja njemu iz verskega zaklada pripadajoči pokojninski del.

2. Dež. odboru se naroča, da se dogovori z vlado in o uspehu poroča v prihodnjem zasedanji.

Predlog fin. odseka vsprejme se brez ugovora. Isti poslanec poroča v imenu fin. odseka gledé nasveta, da se pošlje doktor zdravilstva v Berolin k dr. Kochu v namen proučenja zdravilne metode o tuberkuloznih boleznih. Fin. odsek se je soglasno

izrekel o koristnosti predloga. Kakor pa se čita, je že toliko zdravnikov v Berolinu, da so drug drugemu na potu. Še le v 6 tednih se bode moglo zopet razpošiljati cepivo. Z Dunaja podala sta se slavna doktorja Weichselbaum in Ullman v Berolin, mogoče bode tudi na Dunaji poučiti se isto tako, kakor v Berolinu, ker tam ne bode tolike množice doktorjev, in je na Dunaji jednak bakteriološki zavod, kakor v Berolinu.

Fin. odsek torej predlaga: Dež. odboru se da na razpolaganje 200 gld., da se podpira zdravnika bakteriologa, kateri bi hotel poučiti se o načinu zdravljenja tuberkuloznih bolnikov po dr. Kochovi iznajdbi. Kam in kdaj naj bi šel, prepušča se dogovoriti dež. odboru z dotičnim zdravnikom.

Posl. Grasselli se ne ujema popolnoma z razlogi fin. odseka. Dr. Kochova iznajdba vzbudila je silno zanimanje, dežela mora na svoje stroške postati strokovnjaka. Njemu se zdi neobhodno potrebno, da gre zdravnik bakteriolog v Berolin k dr. Kochu ali njegovim asistentom. Znana je ljubosumnost mej učenjaki, na Dunaji napeljavali bodo vodo na svoj mlin. On stavlja naslednji predlog:

Ob deželnih troških je poslati bakteriologa v Berolin in to takrat, kadar se bo dež. odboru zdelo primerno.

Posl. dr. Tavčar je proti temu, da bi se postavili na ono širšo podlago, kakor jo priporoča predgovornik. Iznajdba je še nejasna in nepopolna, v takem stadiji ni na vsak način pošiljati zdravnika, počaka naj se na uspehe. Zatorej predlaga:

Kredit naj se dovoli v imenovanem znesku, ter pošlje zdravnika na Dunaj, a to še le takrat, ko se bode videlo, da je kaj pozitivnega na iznajdbi.

Posl. dr. Vošnjak misli, da je predgovornik govoril preskeptično ter razklada iznajdbo. Protivi se, da bi se čakalo tako dolgo. Kakor hitro se bode dognalo, da se cepivo dobi, naj se pošlje zdravnik takoj v Berolin. Posebno nam na Kranjskem se zelo mudi, ker umrljivost je zelo velika, da dobimo hitro to cepivo. V začetku se bolezen da lahko ozdraviti, v par mesecih je pri marsikomu že zamujeno. Tudi mesto Ljubljansko dalo naj bi nekaj, ker ima mnogo interesa na tem. Važno je, da se zdravnik prepriča na lici mesta, ker tam bode videl mnogo po tem načinu že ozdravljenih.

Posl. dr. Bleiweis omenja, da dotični zdravnik učil se bode v Berolinu ob uspehih injeciranja, kajti način zdravljenja sam na sebi ni težak. Proti predlogu dr. Tavčarja ima omeniti samo to, da naj bi se ne čakalo predolgo. O dr. Vošnjaku pa se mu zdi, da je venderle preoptimistično slikal iznajdbo. Pri tuberkuloznih pljučnih boleznih se neso dosegli še taki uspehi, kakor bi bilo želeli.

Pri glasovanji vsprejme se predlog fin. odseka, za katerega glasujejo vsi poslanci.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. novembra.

Deželni zbori.

Štajerski deželni zbor je v soboto končal svoje delo. Za Slovence tudi minolo zasedanje ni bilo veselo. Večina se ni prav nič ozirala na naše želje, pa tudi nemški konservativci so pri volitvi deželnega odbora pokazali, da nam neso naklonjeni. V gorenje-avstrijskem deželnem zboru se je pokazalo, da protisemitje nikakor ne mislijo hoditi po drni in strni za konservativci. Poslanec Beurle se je izrekel proti verski šoli. Rekel je, da pojem verske šole še ni točno določen, hierarhičnih teženj pa on noče podpirati. Pričakovati je, da bodo protisemiti v drugih deželnih zborih se postavili na jednako stališče, kadar pride šolsko vprašanje na vrsto. Če protisemitska stranka dela proti židovskim liberalcem, iz tega še nikakor ne sledi, da se strinja s konservativnimi načeli. V solnograškem deželnem zboru se je pa tudi pri šolskem vprašanji pokazal razpor mej konservativci in Lienbacherjevci. Prvi so bili izdelali načrt zakona o šolskem nadzorovanji, ki je dajal duhovščini velik upliv v šoli; Lienbacher pa s svojimi pristaši za ta načrt ni glasoval in je zatorej propal. Zaključili so svoje zasedanje tudi deželni zbori moravski, solnograški, bukovinski in šlezki.

Rusini

pogajajo se nekda z vlado, da bi njeni organi pri bodočih državnoborskih volitvah bili popolnoma neutralni. Nadejajo se, da zmagajo najmanj z 12 kandidati, ako uradniki ne bodo delovali za Poljake. Rusini upajo, da bode vlada ustregla njihovi želji, ker ji postopanje Poljakov že preseda.

Civilni zakon na Ogerskem.

Upiranje duhovščine proti ministerskemu ukazu gledé upisavanja v krstne knjige bode imelo zanj kaj nepovoljne posledice. Zastopniki skoro vseh strank so jeli premišljevat, če bi ne bilo najbolje, da se uvede prisilni civilni zakon. Tako se je za uvedenje civilnega zakona izjavil celo vodja zmerne opozicije grof Apponyi, dasi je njegova stranka dosedaj najbolj podpirala težnje katoliške duhovščine, in vedno gojila konservativna načela. Kakor se kaže, morda čas ni daleč, da se na Ogerskem uvede prisilni civilni zakon.

Vnanje države.

Peticije za žide.

V Moskvi se je osnovalo društvo ruskih pisateljev, katero hoče poslati vladi prošnjo, da bi se v Rusiji židom dovolila popolna enakopravnost z drugimi državljani. Na čelu temu društvu je znani ruski pisatelj Vsevolod Solovjev.

Občna volilna pravica v Belgiji

Konservativna večina v belgijski zbornici se nikakor ne misli udati željam delavcev, da bi se uvela občna volilna pravica. Boji se, da potem za zmirom zgubi večino v postavodajcem zastopu. Delalci pa hočejo napeti vse sile, da prisilijo vlado in zbornico, da se ozira na njihove želje. Drugi mesec hočejo po vsej Belgiji delavci ustaviti delo in bodo nadaljevali strajk, dokler se merodajni faktorji ne premislijo in se ne izrekó za občno volilno pravico.

Davčne reforme v Prusiji.

Novi pruski finančni minister predložil je deželnemu zboru načrt davčnega zakona, po katerem se bode bolj obdačil premočni kapital, zlasti pa delniška društva. Da tak zakon židovskim liberalcem ne ugaja, je naravno. To se je pokazalo tudi pri debati, ki se sedaj vrši o teh davčnih reformah v deželnem zboru. Vodja svobodomiselné stranke, katera zastopa interese velicah kapitalistov, se je odločno izrekel proti takim davčnim reformam, posebnó se on ne more sprijazniti s tem, da bi se delniška društva bolj obdačile. Minister ga je kaj dobro zavračal in naglašal, da današnji čas zahteva, da se bolj obdači premočni kapital.

Reforme na Finskem

Ruska vlada hoče finsko vojsko uvrstiti v rusko državno vojsko, vse zadeve, ki se tičejo pravoslavne duhovščine na Finskem podrediti sveti sinodi in pa uvesti ruščino kot predmet in kot učni jezik za rusko zgodovino in zemljepis v vse finske učilnice. Finci se pa upirajo tacim reformam, ker vidijo v njih kračenje njih deželne avtonomije.

Domače stvari.

— (Današnja seja deželnega zbora kranjskega) bila je najdalja in najburnejše letošnjega zasedanja. V generalni debati k proračunu deželnega zaklada, razvnela se je dolga politična debata, in je vladala nekaka po manjšini izživana napetost. Akoravno je seja trajala od 1/2 11 do blizu 4 ure, ni se prišlo dalje nego do konca jedine te omenjene točke dnevnega reda. Prihodnja in bržkone zadnja seja je jutri v torek zjutraj ob 1/2 10 uri. Na dnevnem redu so še nekatere važne stvari, n. pr. poročilo o nadsodišči in pravni akademiji, o dolenjskih železnicah itd.

— (Četrta slovenska gledališka predstava) včeraj zvečer bila je Hebbelnova žaloigra „Marija Magdalena“. Absolutno pomankanje prostora, katerega nam jemljó razprave dež. zbora, sili nas, da moramo odložiti do jutri poročilo, timbolj, ker želimo nekoliko obširneje spregovoriti o igri in igralcih.

— (Prvi Sokolski večer), ali kakor se imenujejo v novem času „jour fixe“ bil je preteklo soboto v čitalničnem steklenem salonu. Bil je po želji odborovi po reditelju br. Trstenjaku prirejen bolj kot domači večer brez hrupnega aparata, a to prav dobro. Vrstilo se je petje društva „Slavca“, ki se je rade volje odzvalo in poslalo lep broj pevcev, mej katerimi se je posebno odlikoval g. Meden, imeli smo komičen prizor, ki ga je izvrševal g. Perdan, čuli smo mnogo govorov resnih in humorističnih, tako da se sme reči, da tudi brez godbe, zabavali so se vsi deležniki prav živahno. Imeli smo v svoji sredi tudi milega gosta, tajnika čilega Sokola Celjskega, kateremu se je simpatično nazdravljalo. Za Miklavžev večer delajo se že potrebne priprave.

— (Izžrebani porotniki) za bodoče porotno zasedanje, katero se prične pri tukajšnjem deželnem sodišči, dne 1. decembra t. l. Glavni porotniki: Aubel Anton, pekovski mojster in hišni posestnik v Ljubljani; Albrecht Fran, posestnik v Kamniku; Bernard Josip, hišni posestnik in svečar v Ljubljani; Blumauer Leopold, jermenar v Ljubljani; Burger Jakob, hišni posestnik in zidarski mojster v Ljubljanski okolici; Černe Jarnej, mesar, krčmar

in hišni posestnik v Ljubljani; Ditrich Anton, posestnik in trgovec v Postojini; Hrasky Vladimir, deželni inženier v Ljubljani; Hren Fran, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Hanuš Anton, nadgozdar v Hasperku pri Logatci; Jenko Alojzij, pek in hišni posestnik v Ljubljani; Jurca Fran, posestnik in trgovec z lesom v Postojini; Kantz Julij, trgovec in hišni posestnik, v Ljubljani; Kauscheg Dragotin, trgovec v Ljubljani; Klauer Jakob, trgovec v Ljubljani; Kollman Fran, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Košenina Ivan, mesar v Ljubljani; Kogej Fran, trgovac in hišni posestnik v Postojini; Koritnik Anton, posestnik v Logu, ljubljanski okolici; Mathian Ivan, hišni posestnik in izdelovatelj hišne oprave v Ljubljani; Pauschin Alojzij, steklar in hišni posestnik v Ljubljani; Peterca Ivan, trgovec z lesom v Ljubljani; Pust Fran, hišni posestnik in tesar v Ljubljani; Pogačnik Alojzij, posestnik v Cirknici; Puppis Karol, hišni posestnik in trgovec v Kranji; Regoršek Fran, trgovec v Ljubljani; Rom Dragotin, hišni posestnik v Ljubljani; Schuster Anton, trgovec v Ljubljani; Škerbinc Jakob, čevlarski mojster v Ljubljani; Šerko Fran, posestnik in trgovec v Cerknici; Šusteršic Fran, posestnik in krčmar v ljubljanski okolici; Tome Josip, hišni posestnik v Ljubljani; Tomek Josip, graščak v Rakovniku; dr. Vok Fran, c. kr. notar v Ljubljani; Verbič Fran, trgovec in posestnik v Borovnici; Namestni porotniki so: Ahlin Ivan hišni posestnik; Boltavzer Ivan, brivec; Cacak Fran pekovski mojster; Čehak Teodor, tovarnični uradnik; Černe Josip, urar; Česnovar Lovro, hišni posestnik in krčmar; Damasko Adalbert, trgovski pomočnik; Geltner Henrik, trgovec; Rumpel August, izdovatelj glasovirov, vsi v Ljubljani.

— (Duhovniške premembe v Ljubljanski škofiji.) Gosp. Jernej Zupanec, kapelan pri Sv. Križi pri Litiji, premeščen je kot upravitelj župnije v Polšnik. Na njegovo mesto pride g. Alojzij Kramar, doslej kapelan v Kolovratu.

— („Dolenjski Sokol“) priredil bode v soboto 6. decembra t. l. običajni Miklavžev večer v prostorih „Narodnega doma“. Na vsprodu bode: Petje, Miklavž s spremstvom, kateri bode deco in druge obdaroval. Posebno omenjati pa moramo, da bode ta večer obdarovana uboga šolska mladež siromašnih starišev s potrebno obleko in obutvijo. — Naš „Sokol“ naprosil je namreč več odličnih tukajšnjih dam, kakor: Grdešičevo, pl. Schwarzevo, Slančev, Ogorelčev, Pavzerjevo, Guštinovo, Škrlevo in Škedlno, da so napravile odbor dam, ter naprosile pri rodo- in ljudoljubih dokaj lepo vsoto v ta zares blagi namen. Da bi se le ta blagi namen v bodoče posnemal, gotovo bode marsikdo hvalen vrlemu „Sokolu“, kakor tudi blagim damam!

— (Razpisana) je služba 3. učitelja na čveterorazrednici v Trebnjem (plača 400 gld.), služba 2. učitelja na dvorazrednici v Mirnipeči (plača 400 gld.), in služba učitelja in vodje v Mehovem. (Plača 400 gld.) Prošnje do 8. decembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pulj 22. novembra. Včeraj je v tukajšnjem gledališču v operi „Favorita“ pel izvrstni bariton Kotelj iz Odese pri burnem splošnem odobravanju mej prvim in drugim činom jedno romanco v ruskem, jedno v nemškem jeziku. Slovani poklonili so mu krasen venec s trakovi, Nemci pa venec.

Berolin 23. novembra. Časopisi cenijo število jetičnih bolnikov, ki so se tukaj in drugod zdravili po Kochovem načinu, na 1500

do 2000. Cesar vsprejel včeraj Kocha v avdijenci in mu podelil veliki križ rudečega orla. Odlikovanje je izredno.

Haag 23. novembra. Holandski kralj danes umrl.

Luksemburg 23. novembra. Ministerstva proklamacija naznanja, da je vojvoda Adolf nasavski nastopil vladu kot veliki vojvoda luksemburški.

Praga 24. novembra. Naznanjajo se preteče povodnji od pritokov Vltave. Reka Eger narasla za 95 cm. Ker se je za Karlove Vre bati katastrofe, odposlal je namestnik 25 pionirjev tjakaj. Železnična proga Zdic-Proktivin pod vodo. Iz Plznja in Nemškega Broda javlja se, da Radbuša in Sazava opasno narasčata.

Temešvar 24. novembra. Sodišče proglasilo novo obsodbo v znani loterijski zadevi. Farkas, Smiolović in Puspöky obsojeni na šestletno ječo in desetletno izgubo političnih pravic, zaradi goljufige na dve leti ječe. Vsi štirje obsojenci imajo avstrijskemu erarju povrniti 480.000 gld škode. (Očividno v tem telegramu nedostaje par besed. Uredn.)

Rim 24. novembra. Od 508 volitev doslej znanih 229 rezultatov. Izvoljenih 181 vladnih pristašev, 3 negotove barve, 12 z leve, 5 z desne opozicije, 25 radikalcev, 3 socijalisti. Crispi voljen na treh krajih.

Atene 24. novembra. Avstrijska cesarica došla v Krf.

Razne vesti.

* (Stoletnik.) Te dni umrl je v Varskem departementu na Francoskem bivši blagajnik podružnice francoske banke Beausset, ki je bil dopolnil že 100 let. K brivcu je bil šel in je mirno zaspal, ko ga je brivec bril, ter se ni več prebudil.

* (Ameriški dijaki.) Na Mišiganskem vseučilišču je že dolgo bila navada, da so le starejši dijaki nosili cilindre. Če je kak mlajši dijak pokrnil cilinder, mu ga je gotovo kdo zbil z glave. Letos je pa tajništvo objavilo, da se ne bodo trpeli nikakšni izgredi. Mlajši dijaki so mislili, da jih bode ta ukaz varoval, in so jeli nositi celindre, ali zaradi tega prišlo je do velicnih izgredov, pri katerih so streljali z revolverji. Policija morala je delati red.

* (Volkovi v Indiji.) V pokrajini Horanbagda so se volkovi zadnji čas jako pomnožili. Raztrgali so že nad 40 pastirjev. Vlada je nagrado za ubitega volka povečala s 25 na 300 rupij, pa vse to nič ne pomaga.

* (Uho mu je odgriznil.) V Starem mestu v Pragi sta se v žganjariji stepa dva kočijaža in je jeden drugemu odgriznil uho.

Javna zahvala

blag. gosp. dež. poslancu Ivanu Hribarju.

Regulovanje Vipavskih vodá je na dnevnem redu gotovo že nad 40 let. Za koliko se je to vprašanje približalo svojemu koncu, nam ni znano. Izvedeli smo le in stoprv letos, da je bilo lanskega leta po Vašem predlogu v to v deželnem zboru določenih 10.000 gld. Izrazili ste v neki seji letošnjega zasedanja Svoje obžalovanje, da se dovoljena svota v dosego namena ni porabila. Podpisano županstvo šteje si v sveto dolžnost, Vam blag. g. dež. poslanec na naklonjenosti, katero nam s tem kažete, izreči najsrčnejšo zahvalo, proseč Vas, da i v prihodnje naše interese tako možato zastopate, tem gotoveje, ko Vi in vsakdo vidi, da se domač poslanec za naše težnje premalo briga, še več, menda sam ukrepov deželnega zbora niti ume ne.

Županstvo občine Vipava
dne 19. novembra 1890.

(862—2)

Odbor.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

kušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztapljajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — **Zahtevaj izrečno Neustein-ove Elizabetne pile.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rudeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse.** — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. **lekarji G. Piccoli-jt.** (791—5)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

23. novembra.

Pri **Maličci:** Goldschmied, Berner, Heger, Perlberg, Zugel z Dunaja. — Blažon iz Begunj. — Kaučič iz Prage. — Hacker iz Hamburga.

Pri **Slonu:** Edelstein, Lampel, Steiner, Vatter z Dunaja. — Hudovernik iz Kranjskegore. — Homan iz Radovljice. — Klemenčič iz Beljaka. — Dr. Treo iz Celja.

Pri **avstrijskem cesarji:** Ditrich iz Postojine. — Zaletel iz Škofjeloke.

Pri **južnem kolodvorn:** Koch iz Trsta. — Gehorsam iz Budejevica. — Mahler z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
22. nov.	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	735.3 mm. 733.9 mm. 735.2 mm.	—3.0° C 5.8° C 5.0° C	brezv. sl. jz. sl. jz.	megla obl. dež.	6.50 mm. dežja.
23. nov.	7. zjutraj 2. popol. 9. zvečer	735.1 mm. 729.5 mm. 726.5 mm.	—3.4° C 6.2° C 6.8° C	brezv. sl. jz. z. jz.	megla obl. obl.	0.00 mm.

Srednja temperatura 2.6° in 5.5°, za 0.4° pod in 2.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 24. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 88.15	gld. 88.10
Srebrna renta	88.25	88.10
Zlata renta	107.70	107.50
5% marena renta	101.10	101.10
Akcije narodne banke	979.10	979.10
Kreditne akcije	296.25	295.25
London	115.30	115.20
Srebro	—	—
Napol	9.10 1/2	9.10
C. kr. cekini	5.47	5.46
Nemške marke	56.42 1/2	56.42 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	181
Ogerska zlata renta 4%	101	40
Ogerska papirna renta 5%	99	25
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	114	25
Kreditne srečke	100 gld.	183
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	160
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	—

Za fižakarje in mesarje!

Posestvo v Ljubljani s stanovanjem, hlevi, velikim dvoriščem, tik vode, s senožeti, **odda se v najem po pogodbi.**

Natančneje se izvé v administraciji „Slovenskega Naroda“. (857—3)

Paša na Nanosu.

Trg Vipava daje dné 7. decembra 1890. l. ob 1. uri popoldne v občinski pisarni za tri leta v najem

- 800 oral obsegajočo planino Ravnik,
- 600 oral veliko planino Vrlovše

pod pogoji, ležečimi v občinskem uradu vsakomur na ogled.

Najemnik mora si dobiti ali poroka ali pa na vsaktero planin vsaj 150 gld. kavicje položiti.

Županstvo občine Vipava

dne 8. novembra 1890.

Karol Mayer.

(845—3)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.

Priporočam svojo
bogato zalogo
isterskega vina
v Sežani
po primernih cenah.
Josip Kantz.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.